

קוֹנְטָרַס

שְׁלֵמוֹת-הַבַּיִת

יִגְלַה עֲצוֹת נִפְלְאוֹת אִיף שִׁישְׁתַּדֵּל כָּל אֶחָד לַעֲשׂוֹת שְׁלוֹם
בַּבַּיִת, וְעַל-יַדֵּי-זֶה תִּהְיֶה שְׁלֵמוֹת בְּבֵיתוֹ, לֹא-כֵן כְּשִׁירֵיב
תָּמִיד עִם אִשְׁתּוֹ, אִזְ יִהְרַס, חֵס וְשְׁלוֹם, אֶת בֵּיתוֹ.

*

בְּנוֵי וּמִיֶּסֶד עַל-פִּי דְבָרֵי
רַבֵּנוּ הַקְּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא, אֹר הַגְּנוּז וְהַצָּפוֹן
בוֹצֵינָא קְדִישָׁא עֲלָאָה, אֲדוֹנֵנוּ, מוֹרְנוּ וְרַבֵּנוּ
רַבֵּי נַחֲמָן מִבְּרֶסְלָב, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ.

וְעַל-פִּי דְבָרֵי תַלְמִידוֹ, מוֹרְנוּ
הַקְּדוֹשׁ, אֹר נִפְלָא, אֲשֶׁר כָּל רִז לֹא אָנִיס לִיה
רַבֵּי נַתָּן מִבְּרֶסְלָב, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ,

וּמִשְׁלַב בְּפֶסְוִקֵי תוֹרָה, נְבִיאִים, כְּתוּבִים וּמֵאמָרֵי
חֻכְמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים מְגַמְרָא וּמְדַרְשִׁים זֹהַר הַקְּדוֹשׁ.

*

הוֹבָא לְדָפוּס עַל-יַדֵּי
חֲסִידֵי בְּרֶסְלָב
עִיה"ק יְרוּשָׁלַיִם תוֹכֵב"א

מוֹהֲרָא"ש נ"י אָמַר: כְּשֵׁיט שְׁלוֹם בְּבֵית, הַכֹּל
הוֹלֵךְ בְּצוּרָה אַחֲרַת לְגַמְרִי, כִּי הַשְׁלוֹם בְּבֵית
זוֹ הַשְׁלָמוֹת שֶׁל הַבַּיִת, וְכֵשֵׁיט שְׁלָמוֹת בְּבֵית
עַל-יְדֵי שְׁלוֹם-בַּיִת, אָז נַעֲשֶׂה הַבַּיִת כְּלִי
לְהַמְשִׁיךְ בּוֹ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה וּמְזֹל וְעֵשֶׂר
וְכָבוֹד, לֹא-כֵן אִם יֵשׁ מְרִיבוֹת בְּבֵית, אָז,
רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, מְזֵה בָאוֹת כָּל הַצָּרוֹת וְהָעֲנִיּוֹת
הַדַּחְקוֹת וְהַחוֹבוֹת.

(אֲמַרֵי מוֹהֲרָא"ש, חֵלֶק ב', סִימָן תרד)

קונטרס שְׁלֵמוֹת-הַבַּיִת

א.

אהובי, בני היקר! מדוע לא תישב את עצמך אחת ולתמיד, שכל מה שקורה בביתך, ואיך שכל הבית מהפך ושבור והרוס, ואין לך שלום-בית, זה הכל באשמתך, כי אם תקח את עצמך בידך, ותשנה את עצמך, אז ישתנה כל הבית שלך, ואף שאני יודע, שעל כל פרט ופרט תטיל את האשמה — על אשתך, כאלו היא הגורמת לך כל הצרות בביתך, וכאלו היא הורסת לך את הבית, צריך שתדע שלא כן הוא, כי הקדוש-ברוך-הוא מזמן לכל אחד את בת זוגו הראויה לו מן השמים, כפי שרש נשמתו, והאדם צריך להשתדל לבנות בית עמה ביחד, ולהוליד בנים ובנות, ולהחזיר בהם את האמונה הקדושה, כפי שקבלנו מאבותינו ומאבות

אבותינו, כי עקר התכלית — להוליד בנים ובנות, שיקימו את מצוותיו יתברך, ולהוריש להם את האמונה הקדושה מדור דור, וללמד להם את דעת השם, כי עקר התכלית בהולדת הבנים והבנות, כדי שהעולם יהיה מושב עם בני דעה, ועקר הדעת הוא — לדעת את הקדוש-ברוך-הוא, שברא את העולם בהשגחה נוראה ונפלאה עד מאד, ודבר זה צריך למסר לבניו ולבנותיו, ועל רוח זה צריך להבנות הבית של כל בר ישראל, ואז פשיש לפני עיניו הקדמה זו — שעקר תכלית בגין הבית הוא כדי להוליד בנים ובנות, ולגלות להם את האמונה הקדושה, וכן לגור יחד עם אשתו באהבה, אחוה ורעות, כדי להנצל מעברות, כי האשה שומרת את בעלה, ואז אם זה יהיה התכלית לבגין הבית, אז תזכו שניכם ל"שלמות-הבית", מה שאין בן פשנכנסים אנטרסים אחרים בבית, אז מתחילות המריבות בבית, ובפרט הבעל מתחיל להאשים את אשתו על כל דבר, וכאלו היא חייבת על כל החרבנות, ועל כל הצרות והמרירות שמתהווים בבית, ובאמת, אהובי, בני, מדוע לא תכניס בדעתך את אמתת מציאותו יתברך, לידע אשר אין שום

מְצִיאוֹת בְּלַעֲדֵיךָ יִתְבָּרֵךְ כָּלֵל, וְהוּא יִתְבָּרֵךְ מִחַיָּה,
מִהֵיחָד וּמִקַּיִם אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כְּלֵה, וְהוּא צְוֹנֵנו
לְהִתְחַתֵּן, וַיִּכְמוּ שְׁפָתוֹב (בְּרֵאשִׁית ב'): וַיֹּאמֶר הַשֵּׁם
אֱלֹקִים לֹא טוֹב הֵיזֶה הָאָדָם לְבַדּוֹ, אֲעֲשֶׂה לוֹ עֵצָר
כְּנַגְדּוֹ וְגו'; כִּי כִשְׁהָאָדָם לְבַד, נִקְרָא "לֹא טוֹב",
כִּי עֵקֶר הַשְּׁלֵמוֹת הוּא כְּשֶׁאָדָם מִתְחַתֵּן, שְׂאֵז וַיִּקְרָא
נִקְרָא הָאָדָם הַשְּׁלֵם, וְלִפְנֵי זֶה אֵין לוֹ שְׁלֵמוֹת כָּלֵל,
וַיִּכְתִּיב (שֵׁם א'): וַיִּבְרָךְ אֱלֹקִים אֶת הָאָדָם בְּצִלְמוֹ
בְּצִלְם אֱלֹקִים בָּרָא אוֹתוֹ זָכָר וּנְקֵבָה בָּרָא אוֹתָם,
וַיִּבְרָךְ אוֹתָם אֱלֹקִים, וַיֹּאמֶר לָהֶם אֱלֹקִים פְּרוּ וּרְבוּ
וּמְלֵאוּ אֶת הָאָרֶץ וְכִבְשֶׁהָ וְכו', כִּי עֵקֶר הַתְּכֵלִית הוּא
לְהִתְחַתֵּן וּלְהוֹלִיד בָּנִים וּבָנוֹת וּלְמַלֵּא אֶת הָעוֹלָם
עִם בְּנֵי-אָדָם הַמְּפִירִים אוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, וּלְכַבֵּשׂ אֶת כָּל
הָעוֹלָם בְּיַדֵּעַת אֲמַתַּת מְצִיאוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְזֶה עֵקֶר
הַתְּכֵלִית, שְׁבִשְׁבִיל זֶה בָּרָא הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אֶת
הָאָדָם, וּבְשִׁבִיל זֶה נָתַן לוֹ אִשָּׁה, וְלָכֵן אִם כָּל
בְּוִנְתָּךְ תִּהְיֶה בְּבִנְיָן בֵּיתְךָ עִם בְּוִנָּה זוֹ — לְהוֹצִיא
מִהַפֶּתַח אֶל הַפֶּעַל רְצוֹנֵנו יִתְבָּרֵךְ, אִזּוֹ יִהְיֶה לָךְ בַּיִת
חַם, בַּיִת שְׂמֵחַ, וְתִהְיֶה שְׁלֵמוֹת בְּבֵיתְךָ, לֹא כֵן אִם
כָּל הַחֲתוּנָה תִּהְיֶה רַק כְּדֵי לְמַלֵּא תְּאוֹתֶיךָ וְכו',
אוֹ שְׂאֵתָה צְרִיךְ לְאִיזוֹ שְׁפָתָה שְׁתִּשְׂרַת אוֹתְךָ וְכו',

שְׁלֵמוֹת-הַבַּיִת

כִּי אִזּוֹ הַבַּיִת שֶׁלָּךְ יִהְיֶה הַרוֹס לְגַמְרִי, וְלֹא יִשְׁרָה
הַשְּׁלוֹם בֵּינֵיכֶם, וְתָמִיד יִהְיֶה הַבַּיִת מְלֵא מְרִיבוֹת
וּמַחְלָקוֹת, וְתִרְגִּישׁ כָּל מִינֵי צָרוֹת וְיִסּוּרִים בְּחַיֵּיךְ;
עַל-כֵּן, אֱהוּבִי, בְּנֵי הַיְקָר, רְאֵה לְקַחַת אֶת עֲצֻמָּךְ
בְּיָדְךָ, וְתִדַּע שֶׁהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא נָתַן לְךָ מַתָּנָה
אֲשֶׁר, וְתִיָקֵר אוֹתָהּ מְאֹד מְאֹד, וְתִכְבֵּד אוֹתָהּ,
וְאִזּוֹ עַל-יְדֵי-זֶה תִּזְכֶּה לְהִגִּיעַ אֶל "שְׁלֵמוֹת-הַבַּיִת",
וְתוֹצִיא מֵהַכַּח אֶל הַפֶּעַל רְצוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ, וְיִמְשְׁכוּ
בְּרָכָה וְהַצְלָחָה בְּכֹל מַעֲשֵׂה יְדֵיכֶם, וְתִהְיֶה לְכֶם
פְּרֻנְסָה בְּשִׁפְעוֹ, כִּי עֵקֶר הַפְּרֻנְסָה וְהַשִּׁפְעוֹ בָּא לְאָדָם
בְּזָכוֹת אֲשֶׁתּוֹ, וּכְשֶׁמְכַבֵּד וּמְיָקֵר אֶת אֲשֶׁתּוֹ, הָרִי זֶה
נִשְׁפָּע עָלָיו שִׁפְעוֹ רַב.

ב.

אֱהוּבִי, בְּנֵי הַיְקָר! לָמָּה אַתָּה צָרִיךְ תָּמִיד
לְחַפֵּשׂ חֲסְרוֹנוֹת אֲצִל אֲשֶׁתְּךָ, וְלָמָּה אַתָּה צָרִיךְ
לָרִיב עִמָּה בְּכֹל פֶּעַם וְלִהַשְׁפִּילָהּ, הֲאִם אֵינְךָ יוֹדֵעַ,
כִּי בְּאִפְּן הַזֶּה אַתָּה חוֹתֵר לְשַׁבֵּר אֶת בֵּיתְךָ?! הֲלֹא
בְּזֶה שְׂאֵתָה רַב עִם אֲשֶׁתְּךָ, וְאַתָּה מִשְׁפִּילָהּ, וּמְחַפֵּשׂ
אֲצִלָּהּ כָּל מִינֵי חֲסְרוֹנוֹת, עַל-יְדֵי-זֶה אַתָּה גוֹרֵם

שְׁנֵאָה בֵּינֵיכֶם, שְׁזֶה רַק יִגְלֹם לְחֶרֶקַן הַבַּיִת, פִּי
 עָקַר הָרִיסַת הַבַּיִת וְחֶרֶקְנוּ, בָּא עַל-יַדֵי שְׁהָאָדָם רַב
 עִם אִשְׁתּוֹ, וּמְחַפֵּשׁ אֶצְלָה כָּל מִינֵי חֶסְרוֹנוֹת, וַיֵּשׁ
 לוֹ טְעָנוֹת עָלֶיהָ, וְעַל-יַדֵי-זֶה לְאִט לְאִט צוֹמַחַת
 שְׁנֵאָה בֵּין שְׁנֵיהֶם, וּלְבִסּוֹף נִגְהַרַס הַבַּיִת; וְלִכֵּן רָאָה,
 אֱהוּבִי, בְּנִי, לְהִיּוֹת חָכָם, וְאִף שְׂיֵשׁ לָךְ הַרְבֵּה
 טְעָנוֹת עָלֶיהָ, רָאָה לְהַרְגִיל אֶת עֲצָמָךְ לְדוֹן אוֹתָהּ
 לְכַף זְכוּת תְּמִיד, וּלְעוֹלָם אַל תִּרְיַב עִמָּה יִהְיֶה
 אִיךָ שְׂיִהְיֶה, תִּסְתַּכֵּל רַק עַל הַצָּד הַטּוֹב שְׂפָה,
 אַתָּה תִּשְׁתַּדֵּל לְהִיּוֹת הַגָּבֵר שֶׁהוּא הַמְּשַׁפִּיעַ, וְתֵן
 לָהּ תְּשׁוּמַת-לֵב, וְאֵל תְּחַכֶּה לָהּ שֶׁהִיא תִּשְׁפִּיעַ
 עָלֶיךָ וְכוּ', וְהִיא תִּתֵּן לָךְ תְּשׁוּמַת-לֵב, פִּי אֲזִ
 אַתָּה נִעְשֶׂה הָאִשָּׁה, וְהִיא הַגָּבֵר, אֲלֵא הֵוִי חָכָם,
 וְאַתָּה תִּהְיֶה הַגָּבֵר, וְתִרְגִּיל אֶת עֲצָמָךְ לְדוֹן אוֹתָהּ
 תְּמִיד לְכַף זְכוּת, וְתִדַּע שְׂאִשְׁתְּךָ הִיא הַמַּתְנָה הַכִּי
 יִקְרָה שְׁנֵתֵן לָךְ הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְעַל-כֵּן רָאוּי
 לָךְ לִיָּקֵר מְאֹד מְאֹד אֶת הַמַּתְנָה הַזֶּה, וְאֲז אִם תִּלְךָ
 בְּדַרְךָ זֶה, תִּצְלִיחַ לְשַׁכְנַע אוֹתָהּ כּוֹדַתָּךְ, לֹא כֵן אִם
 תְּמִיד תִּחַפֵּשׁ וְתִמְצָא בָּהּ חֶסְרוֹנוֹת וְתִשְׁפִּילָהּ וְכוּ',
 וְתִצָּא לְרִיב עִמָּה, אֲז בְּוַדַּאי לֹא תִפְעַל שׁוּם דְּבָר
 אֲלֵא הַהַפּוּדָה, וּלְבִסּוֹף תִּתְגַּרְשׁוּ, חֶס וְשָׁלוֹם; לִכֵּן, בְּנִי,

הָיָה חָכָם, וּתְקַיִם אֶת כָּל זֶה, וְאִז תִּהְיֶה שְׁלֵמוֹת
בְּבֵיתְךָ, כִּי "שְׁלֵמוֹת-הַבַּיִת" תִּלְוֶינָה רַק בְּדַבָּר זֶה
— כְּפִי שֶׁהָאָדָם מְכַבֵּד אֶת אִשְׁתּוֹ תָּמִיד.

ג.

אֶהוּבִי, בְּנֵי הַיֶּקָּר! רְאֵה לְהַשְׁתַּדֵּל שְׂיִהְיֶה רַק
שְׁלוֹם בֵּינְךָ לְבֵין אִשְׁתְּךָ, וּתְכַבֵּד אֶת הַוּרְיָה, וְאַף
שְׂאֲנִי יוֹדֵעַ שְׂיִישׁ לָךְ הַרְבֵּה טְעָנוֹת וּמַעֲנוֹת עֲלֵיהֶם
וְכוּ', וּכְאֵלוֹ הֵם אֲשָׁמִים בְּכָל צְרוּתֶיךָ וְכוּ', וּכְאֵלוֹ
הֵם מְסִיתִים אֶת אִשְׁתְּךָ נִגְדֶּךָ וְכוּ', תִּדַע שְׂזֵה
הַכֹּל דְּמִיּוֹן, וְאַף שְׂאִתָּה יוֹדֵעַ אֶת זֶה בְּכִרְוֹר,
שֶׁהֵם חוֹתְרִים לְשַׁבֵּר אֶת בֵּיתְךָ, עִם כָּל זֹאת
עָלֶיךָ לְהַשְׁתַּדֵּל לַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי אָפְנִים שְׁבָעוּלָם
לְהִיּוֹת עִמָּהֶם בְּשְׁלוֹם, וּמְכַל שֶׁכֵּן שְׁלֵא תִדְבָּר בְּפָנֶי
אִשְׁתְּךָ נִגַּד הַוּרְיָה שׁוֹם דְּבָר, כִּי סוּף כָּל סוּף הֵם
הַוּרְיָה, אִם בְּרָצוֹנְךָ אוֹ שְׁלֵא בְּרָצוֹנְךָ, הֵם הַוּרְיָה,
שֶׁהוֹלִידוּ אוֹתָהּ, וְהֶאֱהָבָה אֲלֵיהֶם הִיא עֲנִין טְבָעִי,
שְׂאִי אֶפְשָׁר לְהַפְרִיד בְּשׁוֹם פָּנִים וְאֶפֶן, וְאִם תִּדְבָּר
בְּפָנֶיךָ עַל הַוּרְיָה, בְּתוֹךְ תּוֹכָה יְכַאֵב לָהּ מְאֹד מְאֹד,
וּלְאֵט לְאֵט תִּתְאַבֵּד אֶת חֲנֹךְ אֲצִלָּהּ, וְלִכְן רְאֵה, אֶהוּבִי,

בְּנֵי, לְחַכֵּם בְּדַבָּר זֶה, וְתִשְׁתַּדֵּל בְּכָל מִינֵי אָפְנִים
 שְׁבַעֲוֹלָם שְׁיִהְיֶה שְׁלוֹם בֵּינָךְ לְבֵין הוֹרֵי אֲשֶׁתְּךָ,
 וְתִמִּיד תִּשְׁבַּח אוֹתָם בְּפָנֵי אֲשֶׁתְּךָ, וְאִף שְׁבַלְבֵּךְ
 יֵשׁ לָךְ הַרְבֵּה עֲלֵיהֶם, אִף פַּעַם אֵל תִּגְלֶה אֶת זֶה
 לְאֲשֶׁתְּךָ, וְאִז דִּיקָא תִּהְיֶה אֲצֻלְכֶם "שְׁלֵמוֹת־הַבַּיִת",
 וִיִּהְיֶה שְׁלוֹם וְאַהֲבָה בֵּינֵיכֶם, וְזֶה עֶקֶר גָּדוֹל בְּחַיֵּי
 הַזּוּג — שְׁאֲסוּר לְהִשְׁפִּיל אֶת הַהוֹרִים בְּשׁוּם פְּנִים
 וְאִפְּן, לֹא הוּא אֶת הוֹרֵיָהּ וְלֹא הִיא אֶת הוֹרֵיוֹ,
 וְאִז כְּשִׁידוּעִים יִסוּד זֶה — שְׁאִין מְעַרְבִים אֶת
 הַהוֹרִים מִשְׁנֵי הַצְּדָדִים בְּתוֹךְ חַיֵּיהֶם הַפְּרָטִיִּים,
 אִז דִּיקָא יֵשׁ "שְׁלֵמוֹת־הַבַּיִת", כִּי עֶקֶר הַשְּׁלֵמוֹת
 — כְּשִׁמְכַבְּדִים אֶת הַהוֹרִים שֶׁל שְׁנֵיהֶם, וְאִין
 מְעַרְבִים אוֹתָם בְּחַיֵּיהֶם הַפְּרָטִיִּים יִהְיֶה אִיף שְׁיִהְיֶה
 וִיִּהְיֶה מַה שְׁיִהְיֶה, אֶת הַהוֹרִים צְרִיכִים לְאַהֲבַת מְצַד
 כְּבוֹד אָב וְאִם מִשְׁנֵי הַצְּדָדִים, אֲבָל בְּעֲנִינֵי חַיֵּי
 אֲשׁוֹת וְכוּ', וּמַה שְׁקוֹרָה בַּבַּיִת וְכוּ', אֲסוּר בְּשׁוּם
 פְּנִים וְאִפְּן לְעַרְבֵי אֶת הַהוֹרִים, וְאִז, אֲהוּבֵי, בְּנֵי
 הַיָּקָר, אִם תִּלְךָ בְּדַרְךָ זוֹ, וְתִבְנֶה אֶת בֵּיתְךָ עַל יִסוּד
 זֶה, אִז תִּהְיֶה "שְׁלֵמוֹת־הַבַּיִת" אֲצֻלְכֶם, וְתִדְוִרוֹ יִחַד
 בְּאַהֲבָה, אֲחִוָּה וְרַעוּת תִּמִּיד.

ד.

אַהוּבִי, בְּנֵי הַיְקָר! רְאֵה לְרַחֵם עַל אֲשֶׁתְּךָ
 וְתַעֲזֹר לָהּ בְּכָל הַתְּחוּמִים — הֵן בַּבַּיִת תֵּן לָהּ
 יָד, וְתַעֲזֹר לָהּ בְּעִנְיָנֶיהָ, כִּי מִה שְׁיִקַּח לָהּ שְׂעָה
 או שְׂעֵתִים יִקַּח לָךְ זְמַן קָצֵר, וְכֵן רְאֵה לְעֲזֹר לָהּ,
 וְתֵן לָהּ גְבוּי עַל כָּל עִנְיָנֶיהָ, וְתִיַקֵּר אוֹתָהּ מְאֹד מְאֹד,
 וְאִזּוּ דִיְקָא יִהְיֶה לָךְ "שְׁלֵמוֹת-הַבַּיִת", מִה שְׁאִין כֵּן
 כְּשֶׁאַתָּה לֹא רוֹצֵה לְעֲזֹר לָהּ, וְלֹא רוֹצֵה לְתַת לָהּ
 שׁוּם גְבוּי עַל שׁוּם דְּבָר רַק אַתָּה בּוֹרַח מִהַבַּיִת וְכוּ',
 וְאִין לָךְ אֲפֹלוּ זְמַן לְדַבֵּר עִמָּה, עַל-יַדֵּי-זֶה אַתָּה
 הוֹרֵס אֶת בֵּיתְךָ, מֵדוּעַ לֹא תִרְחַם עַל אֲשֶׁתְּךָ?!
 מֵדוּעַ תִּרְיֵב עִמָּה עַל כָּל דְּבָר קִטָּן שֶׁהִיא עוֹשֶׂה?!
 מֵדוּעַ אַתָּה מְחַפֵּשׂ עָלֶיהָ כָּל מִינֵי חֲסָרוֹנוֹת, וְאַתָּה
 רוֹדֵף אוֹתָהּ בְּכָל מִינֵי רְדִיפוֹת עַל לֹא דְבָר, רַק
 מִחֲמַת שְׂיֵשׁ לָךְ עֲצָבִים?! לָמָּה לָךְ לְהוֹצִיא אֶת
 עֲצָבֶיךָ עַל אֲשֶׁתְּךָ?! אִם אַתָּה עֲצָבָנִי, רְאֵה לְצֹאת
 לְחוּץ, וּלְהוֹצִיא אֶת עֲצָבֶיךָ עַל הָעֲצִים וְעַל הָאֲבָנִים,
 וְלֹא עַל אֲשֶׁתְּךָ, וְאִזּוּ אִם יִהְיֶה לָךְ הַהִקָּדְמוֹת הָאֵלוּ
 תִּהְיֶה לָךְ "שְׁלֵמוֹת-הַבַּיִת", וּבְכַרְטִיּוֹת אִם תִּהְיֶה
 לָךְ מִדַּת הַרְחָמְנוּת — שְׁתִּרְחַם עָלֶיהָ וְתַעֲזֹר לָהּ

בְּכָל עֲנִינֵיהָ, שָׂאז תְּהִיָּה מִבְּטָח שְׁבִיתָךְ יִהְיֶה בַּיִת
חַם וְנִחְמָד, וְתָמִיד תִּרְצֶה לְהִשָּׂאֵר שָׁם, וְלֹא תִכְרַח.

ה.

אַהוּבִי, בְּנֵי הַיָּקָר! כְּשֶׁאַתָּה בָּא הַבַּיִתָּה, וְאַתָּה
רוֹאֶה שְׂאֲשֵׁתְךָ אֵינָה בְּמִצָּב רוּחַ טוֹב, תִּשְׁתַּדֵּל
לְהַתְעַנֵּין מַה קָרָה עִמָּה, וְתַעְזֹר לָהּ לְהוֹצִיא אֶת
הַמְרִירוֹת וְהַרוּחַ הַרְעָה, רוּחַ נִכְאָה שְׁנִכְנְסוּ בָּהּ,
וְתִשְׁמַחָה בְּכָל מַה שְׂאַתָּה יָכוֹל, וְאִז תִּרְאֶה אִיךָ
שִׁישְׁתַּנֶּה מִצָּב רוּחָה לְגַמְרִי, כִּי עַל-פִּי-רֹב הָאִשָּׁה
נוֹפְלֹת בְּדַעְתָּה, וְחוֹשֶׁבֶת כְּאֵלוֹ הִיא אֵינָה שְׁוֶה לְשׁוֹם
דְּבָר, וְכְאֵלוֹ אִף אֶחָד לֹא מְתַיַחֵס אֵלֶיהָ, וְזֶה שׁוֹבֵר
אוֹתָה מְאֹד מְאֹד, וְכִשְׁבַּעְלָה בָּא הַבַּיִתָּה, וּמְחַיֵּךְ
אֵלֶיהָ וּמְדַבֵּר עִמָּה, וּמְתַעַנֵּין בְּכָל הַבְּעִיּוֹת שְׁלָה,
וּמְשִׁתַּדֵּל לְעֲזֹר לָהּ, אִז בְּדֶרֶךְ זֶה, מִמִּילָא נְהַבְטָלִים
הַרוּחַ רָעָה וְהַרוּחַ נִכְאָה וְהַעֲצָבוֹת מְמַנָּה, וְנִכְנָס בָּהּ
בְּטָחוֹן, וְנַעֲשִׂית שְׁמַחָה, וְעַל-כֵּן רְאֵה לַעֲשׂוֹת כָּל
מִינֵי פְעֻלוֹת שְׁבַעוֹלָם לְשִׁמַּח אֶת אֲשֵׁתְךָ, וְתַתְעַנֵּין
בְּכָל עֲנִינֵיהָ, וְתַעְזֹר לָהּ בְּכָל מַה שְׁתּוֹכֵל, וְאִז תִּרְאֶה
אִיךָ שְׁכָל בֵּיתְךָ יִשְׁתַּנֶּה לְטוֹבָה, וְתִהְיֶה "שְׁלֵמוֹת-

הַבַּיִת " אֶצְלָכֶם.

ו.

אֶהוּבִי, בְּנֵי הַיְקָר! רְאֵה לְדַבֵּר עִם אֲשֶׁתְּךָ
 מֵעַנְיָנֵי הַבַּיִת וְיִרְאֵת שָׁמַיִם, אֲשֶׁר זֶה מְאֹד יָקָר
 אֶצְלָה, כִּי כָּל דְּבוּר וְדְבוּר שֶׁהָאָדָם מְדַבֵּר עִם
 אֲשֶׁתּוֹ בְּאַהֲבָה וּבִישׁוּב הַדַּעַת זֶה מְאֹד חָשׁוּב אֶצֶל
 הָאִשָּׁה, כִּי הִיא רוֹאָה שְׂיֵשׁ לָהּ בְּעַל שְׁמֹכְבֵּד
 וּמִיָּקָר אוֹתָהּ, וּמְשַׁתְּדֵל לְהַכִּינָהּ, וְנוֹתֵן לָהּ תְּשׁוּמַת-
 לֵב, וְאֶפְלוּ רַק כַּמָּה מַלִּים שֶׁתְּדַבֵּר עִמָּהּ, בְּזֶה
 תִּכְנִיס בָּהּ בְּטָחוֹן עֲצָמִי, שֶׁתִּרְאֶה שֶׁהִיא חֲשׁוּבָה,
 יֵישׁ לָהּ בְּעַל שְׁאֲכַפֵּת לוֹ מִמְּנָה, וְזֶה מַגְבִּיֵּה
 אֶת דַּעַת הָאִשָּׁה מְאֹד מְאֹד, וּמְקַשֵּׁר אוֹתָהּ אֶל
 בְּעָלָהּ. וְתִהְיֶה חֲזֹק בְּדַבְרֵי אֱלֹהִים, כִּי בְּזֶה תִּלְוֶיָה
 "שְׁלֵמוֹת-הַבַּיִת", לֹא כֵּן מִי שֶׁתְּמִיד צוֹעֵק עַל
 אֲשֶׁתּוֹ וּמְבַטְלָהּ, וְכָל מָה שֶׁהִיא רַק אוֹמְרַת, יֵישׁ לוֹ
 מָה לְהַגִּיב עַל דְּבָרֶיהָ, וּמִתְלוֹצֵץ מִמְּנָה וּמְדַעֲפָהּ,
 וּמְשַׁפִּילָהּ, וְעוֹשֶׂה עֲלֶיהָ כָּל מִינֵי בְּקָרָת, שְׂזָה שׁוֹבֵר
 אוֹתָהּ לְגַמְרֵי, בְּזֶה הוֹרֵס אֶת הַבַּיִת, וּלְבִסּוֹף בַּיִת כְּזֶה

אין לו קיום, ובאים לידי גרושין, פי האשה אי אפשר לה כבר לסבל את זה, והיא בורחת מהבית; ועל-כן ראה, אהובי, בני היקר, להיות חכם, ותכבד ותיזקר מאד את אשתך, ויהיה חשוב בעיניך כל מה שהיא אומרת, ואפלו שלפי דעתך היא מדברת שטיות וכו', ודברים של מה בכך, תשים לבך אל דבריה, פאלו היא מדברת דברי חכמה וכו', ולאט לאט תכניס בה את דעתך, עד שתשנה את דעתה, אבל לא תכפה עליה דעתך, ותבטל את דבריה, אלא תסכים עמה, רק תוסיף, שאולי יכולים לעשות כך או כך וכו', ואז היא בעצמה תראה, שדברה דברי שטות, ותראה לקיים את דבריה; וזכר קלל זה מאד, כי כל אלו שהיו חכמים בעיניהם, והשפילו את האשה, ועשו בכל פעם בקרת על דבריה, לבסוף היא נשברה לגמרי, ונעשתה עצבנית, וכבר אין לה שום עצבים אל שום דבר, מפל שכן אל הילדים, והיא נשברת לגמרי ונופלת במקרה שחורה ובדפאון, וכל הבית נחרב על-ידי-זה; על-כן, אהובי, בני, תהיה חכם, ותקיים את כל דברי אלה, ותראה איה שביתך יהיה בית חם, ותהיה "שלמות-הבית" אצלכם, ותצליחו בחייכם.

ז.

רֵאָה, אֶהוּבִי, בְּנֵי הַיָּקָר, לְכַבֵּד וּלְיַקֵּר אֶת
 אֲשֶׁתְּךָ מְאֹד מְאֹד, וּבְפָרְטִיּוֹת בְּרָבִים, רֵאָה לְכַבְּדָהּ
 מְאֹד, וְאַף שֵׁשׁ לָךְ אֵיזָה סְכֻסוּף אוֹ וּפּוּחַ עִמָּה,
 אַף פֶּעַם אֶל תַּעֲשֶׂה אֶת זֶה בְּרָבִים, כִּי הַמְרִיבוֹת
 וְהַשְּׁפָלוֹת בְּרָבִים, זֶה לֹא נִתֵּן לְמַחֵל כָּלֵל, וּבְנֵי-
 אָדָם חוֹשְׁבִים עֲלֵיכֶם מֵה שְׁחוֹשְׁבִים וְכוּ', וּבְפָרְטִיּוֹת
 כְּשֵׁשׁ הוֹלְכֵי רְכִיל, שְׂאֵז כָּבֹד אֶחָד מְדַבֵּר וּמְסַפֵּר
 לְשָׁנֵי עֲלֵיכֶם כֹּל דְּבַר אָסוּר, אֲשֶׁר בְּאַמַּת אַתֶּם
 לְבַד יוֹדְעִים שְׂזָה אֵינּוּ נְכוּן, רַק מִחֲמַת שְׁלֹא שָׁמַתְךָ
 לֵב פֶּעַם אַחַת, וְהוֹכַחְתָּ אוֹ הִשְׁפַּלְתָּ אֶת אֲשֶׁתְּךָ
 בְּרָבִים, כָּבֹד יֵצֵא מִזֶּה חֲרָבָן כְּזֶה, שְׁבַחוּץ מְדַבְּרִים
 כְּאֵלוֹ אַתֶּם זוּג לֹא מִתְּאִים, וְאַתֶּם תִּמִּיד רָבִים
 וְכוּ'; וְעַל-כֵּן תַּעֲשֶׂה כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת שְׁבַעוֹלָם
 לֹא לְהַתּוֹפֵחַ, וּמְכַל שֶׁכֶן לֹא לְרִיב, וּמְכַל שֶׁכֶן
 וְכַל שֶׁכֶן לֹא לְהַשְׁפִּיל אֶת אֲשֶׁתְּךָ בְּרָבִים, כִּי
 לֹא יֵאבֶה הַשֵּׁם סֵלַח לָךְ עַל דְּבַר זֶה, וּמֵה גַם
 שְׁבִיתְךָ יִחְרַב לְבַסוּף, וְאַל תַּהֲיֶה חָכֵם בְּעֵינֶיךָ,
 כְּאֵלוֹ סֵתָם אֲנִי רַק מִתּוֹפֵחַ עִמָּה, אוֹ סֵתָם מְדַבֵּר
 עִמָּה וְכוּ', אֲלֵא תִדַּע שְׁכַל הַשְּׁפָלָה אוֹ

בקרית שהבעל עושה על אשתו ברבים, זה כואב
 לה מאד מאד, וזה גורם שתכנס שנאה בלבה
 עליה, ועל-כן ראה להיות חכם אמתי, וברבים
 תמיד תכבדה יותר מהרגיל, ועל-ידי-זה אשתך
 תהיה גאה בך, כי זו גאונתה והתפארותה לפני
 חברותיה — כשבעלה מכבדה ומיקרה, ומתחשב
 בדבוריה ברבים, ואז, אהובי, בני, אם תקיים את
 זה, אז תראה איה שביתך יהיה בית שלם, בית
 חם, ותהיה "שלמות-הפית" אצלכם.

ח.

אהובי, בני היקר! ראה לכבד את חמיה ואת
 חמותך, ואף שיש לה בלבך הרבה טענות עליהם,
 ראה לדון אותם לכף זכות — שעובר עליהם מה
 שעובר, ואין פונתם להרע לה, כי הלא סוף כל סוף
 נתנו לה את בפתם, והם רוצים רק את הטוב בשביל
 בפתם, ועל-כן אם תכבדם ותיקרם, אז יראו שמסרו
 את בפתם לאדם נאמן, ומאד מאד יאהבו אותך
 לבסוף, ותאמין לי, אהובי, בני היקר, כי זוהי היא
 השקצה הכי טובה בחיים — כשאוהב

אֶת חֲמִיּוֹ וְחֲמוֹתָיו, כִּי זֶה עוֹזֵר הַרְבֵּה גַם לְשָׁלוֹם-
 בַּיִת, כִּי כָשְׁהָאִשָּׁה רוֹאָה שְׁבַעֲלָה אוֹהֵב אֶת אָבִיהָ
 וְאֶת אִמָּהּ, הֵרִי הִיא תָּמִיד בְּיָשׁוּב הַדַּעַת, וְהִיא
 מְרַגֵּיֶשֶׁה אֶת עֲצָמָהּ כְּמוֹ בַּבַּיִת, כִּי בַּבַּיִת הָיוּ לָהּ
 אָבָא וְאִמָּא שְׁמָאד אֲהֻבָּה, וּפְהָ עוֹד נְתוּסָף לָהּ בְּעַל
 שְׁנַעֲשֵׂה חֶלֶק מֵהַבַּיִת, שְׁגַם הוּא אוֹהֵב אֶת אָבִיהָ
 וְאִמָּהּ, וְכִשְׁתַּקְיִים אֶת כָּל זֶה, אֲזַ תְּהִיָּה "שְׁלֵמוֹת-
 הַבַּיִת" אֲצִלָּךְ, וְיִהְיֶה לָּךְ נִיחָא, הִינְנו שְׁתַּמִּיד יִהְיֶה
 לָּךְ יָשׁוּב הַדַּעַת, וְכִשְׁיִהְיֶה לָּךְ יָשׁוּב הַדַּעַת, אֲזַ
 תִּדַּע אֵיךְ לְהִנָּהֵג אֶת הַבַּיִת, לֹא כֵן אִם תִּצָּא לְרִיב
 עִם חֲמִיךָ וְחֲמוֹתְךָ, אֲזַ תִּגְרַם שְׁתִּהְיֶה שְׁנֹאָה בֵּינְךָ
 לְבִינֵיהֶם, וְזֶה יִכְנִיס גַּם אֶת אֲשֶׁתְּךָ לְמִתְחִים, וְכִכֹּר
 לֹא תִהְיֶה שְׁלֵמוֹת בַּבַּיִת, וְהַכֹּל יִהְיֶה הַפּוֹף, עַל-
 כֵּן רְאֵה, אֲהוּבִי, בְּנֵי הַיָּקָר, לְהִיּוֹת חֲכָם, וְאַף שְׁחַמִּיךָ
 וְחֲמוֹתְךָ הֵם אֲנָשִׁים קָשִׁים מְאֹד, רְאֵה לַעֲשׂוֹת כָּל
 מִינֵי חֲכָמוֹת וְתַרְגִּילִים וְכוּ', אֵיךְ לְהִרְאוֹת לָהֶם
 אֲהֻבָּה, וְתִדְוֹנָם לְכַף זְכוּת, כִּי הֵם אֲנָשִׁים מְבַגְרִים,
 שְׁעֵבֵר עֲלֵיהֶם הַרְבֵּה בַחַיִּים, וְעַל-יְדֵי-זֶה שְׁתִּדְוֹן
 אוֹתָם לְכַף זְכוּת, וְתִאֲהֵב אוֹתָם מְאֹד, אֲזַ אֲפִלוּ
 שְׁיִהְיוּ הֵכִי קָשִׁים בְּעוֹלָם הֵם יִשְׁתַּנּוּ, וְהֵם יַעֲזְרוּ
 לָּךְ בְּגַשְׁמִיּוֹת, וְיִהְיֶה בֵּיתְךָ בַּיִת חָם, וְתִהְיֶה חֶלֶק

מִהַמְשַׁפָּחָה; וְזָכַר כָּלֵל זֶה, וְאִז תִּצְלִיחַ בְּחַיֶּיךָ.

ט.

רְאֵה, אֱהוּבִי, בְּנֵי הַיָּקָר, לְהַרְגִיל אֶת עֲצֻמְךָ.
 לְדוֹן תָּמִיד אֶת אֲשֶׁתְּךָ לְכַף זְכוּת, וְתָמִיד תִּסְתַּכֵּל
 רַק עַל הַטּוֹב שָׁבָה, וְתַעֲשֶׂה לְעֲצֻמְךָ טָבֵעַ לְהִסְתַּכֵּל
 רַק עַל הַמַּעֲלוֹת שֵׁשׁ בָּהֶן, וְאִז תִּצְלִיחַ עִמָּה, לֹא-
 כֵּן אִם תִּרְגִּיל אֶת עֲצֻמְךָ לְדוֹנָה תָּמִיד לְכַף חוֹב,
 וְתָמִיד תִּחַפֵּשׂ אֶת הַמוֹמִין אֲצִלָּה, עַל-יַדֵּי-זֶה תִּהְרָס
 אֶת הַבַּיִת שְׁלֶךָ, וְיִתְהַפֵּךְ בֵּיתְךָ לְגִיחָנִים מִמֶּשׁ, וְכָל
 אֵלוֹ אֲשֶׁר הֵם חֲכָמִים בְּעִינֵיהֶם, וְדָנִים תָּמִיד אֶת
 נְשׁוֹתֵיהֶם לְכַף חוֹב, הֲרִי הֵם מְשַׁחֲקִים עִם אִשׁ,
 רַחֲמָנָא לְצִלָּן, כִּי הַסּוּף יִהְיֶה, שֶׁתִּכְנַס בֵּינֵיהֶם שְׁנֵאָה
 עִמָּקָה, עַד שֶׁיָּבֹאוּ לְיַד גְּרוּשִׁין, וְהַכֵּל מִפְּנֵי שְׂאִינָם
 דָּנִים אֶת נְשׁוֹתֵיהֶם לְכַף זְכוּת, וּבְאֵמֶת עַל-יַדֵּי
 קִצֵּת יִשׁוּב הַדַּעַת יְכוּלִים לְרֹאוֹת וּלְהַבִּין וּלְהַשְׁכִּיל,
 שֶׁהָאִשָּׁה סוֹבֵלֶת הַרְבֵּה מְאֹד — הֵן מְעַצְמָה וְהֵן
 מִהַשְׁכָּנִים וְהֵן מִהִלָּדִים, וְאִין לָהּ רַק אֶת בְּעִלָּה,
 וּכְשֶׁגַם בְּעִלָּה דָּן אוֹתָהּ לְכַף חוֹב, בְּזֶה הִיא נִשְׁפָּרֶת
 לְגַמְרִי, וְנוֹפֶלֶת בְּעֲצָבוֹן וּבְדַכְאוֹן, וְאִין לָהּ כָּבֵד עַל

מי להסתפל, והיא מאד שְׁבוּרָה, וְזֶה גֹרֵם הָרֵם לַבַּיִת; וְעַל-כֵּן רָאָה, אֶהוּבִי, בְּנֵי הַיָּקָר, לְהִיּוֹת חָכֵם, וְתָדוּן תָּמִיד אֶת אֲשֶׁתְּךָ לְכַף זְכוּת, וְתִשְׁתַּדֵּל לְחַפֵּשׁ רַק אֶת הַטּוֹב שָׁבָה, וְאִז אִם תִּחַפֵּשׁ בְּאַמַּת — תִּמָּצָא, וְזֶה יָבִיא לְךָ אֶהְבָּה גְדוֹלָה — שְׁתֵּאֱהָב אֶת אֲשֶׁתְּךָ, אֲשֶׁר מְאֹד הִקְפִּידוּ חַכְמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים עַל דְּבַר זֶה, וְכֵן רָאָה לְדוֹן אֶת הוֹרֵיָה תָּמִיד לְכַף זְכוּת, וְאִף שֶׁהֵם אֲנָשִׁים קָשִׁים, הִרְגִּיל אֶת עַצְמְךָ לְדוֹן אוֹתָם לְכַף זְכוּת, וְזֶה יָבִיא לָכֵם קְרוֹב לְבָבוֹת; וְאֵל יִהְיֶה בְּעֵינֶיךָ נִקְל דְּבָרִים אֵלֹו, וְאִז תִּצְלִיחַ בְּ"שְׁלֵמוֹת-הַבַּיִת".

י.

רָאָה, אֶהוּבִי, בְּנֵי הַיָּקָר, לְהִרְגִּיל אֶת עַצְמְךָ לְקִנּוּת מְפַעֵם לְפַעֵם מִתְּנָה לְאֲשֶׁתְּךָ, וְאִפְלוּ הוּא דְּבַר קָטָן, צָרִיף שְׁתַּדַּע, שְׁזֶה מְאֹד חָשׁוּב וַיָּקָר בְּעֵינֶיךָ, וְאִף שֶׁהוּא דְּבַר פְּעוּט, עִם כָּל זֹאת, אִם הָאִשָּׁה מְקַבֵּלֶת מִשְׁהוּ מִבְּעָלָהּ, זֶה אֲצִלָּה שְׁמִמָּחָה גְדוֹלָה מְאֹד, וּמִרְאָה זֹאת לְחִבְרָתָה — אֵיזָה בְּעַל יֵשׁ לָהּ, שְׁמֵת־חֹשֵׁב בָּהּ; וְעַל-כֵּן רָאָה, אֶהוּבִי, בְּנֵי,

לְהִיזוֹת רְגִיל לְקִנּוֹת מִתְּנָה לְאַשְׁתֶּךָ לְכָל חַג, וְכֵן
 בְּכָל עֵת מִצֵּא לְקִנּוֹת רַק מִתְּנָה בְּשִׁבְלָהּ בְּעֶצְמָה,
 וְהִיא תִרְאֶה אֶת זֶה לְחִבְרוּתֶיהָ וּלְאִמָּהּ, לְאַחִיוּתֶיהָ
 וּלְשִׁכְנוּתֶיהָ, וְזֶה יִקְשֶׁר אוֹתָךְ אֵלֶיהָ מְאֹד, וְאִם תִּקְיָם
 אֶת כָּל זֹאת, אַז תִּרְאֶה אִיךָ שֶׁבֵּיתְךָ יִהְיֶה בֵּית
 חֶסֶד, בֵּית אֱהוֹב, וְתִהְיֶה "שְׁלֵמוֹת-הַבַּיִת" אֲצִלְךָ;
 וְאֵל יִהְיֶה נִקְל בְּעֵינֶיךָ דְּבָרִים אֱלוֹ, כִּי הֵם עֹקְרִים
 גְּדוֹלִים בְּשֵׁלום-בַּיִת.

.יא

אֱהוֹבִי, בְּנֵי הַיְקָר! תַּעֲשֶׂה כָּל מִינֵי מְאֻמְצִים
 שֶׁבְּעוֹלָם לְקִיָּם אֶת כָּל זֶה מֵה שְׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ מִמֶּךָ,
 וְאִז וַיִּקָּא תַחֲיָה חַיִּים מְאֻשְׁרִים, וְאַשְׁתֶּךָ תַּעֲזֹר לְךָ,
 וְכֵן חֲמִידָה וְחִמּוּתָךְ יַעֲזְרוּ לְךָ, כִּי הֲרִי הֵם רוֹצִים
 לְרֹאוֹת אִיךָ שֶׁבְּתָם מְאֻשְׁרָת, וְשֶׁבְּעֵלָהּ מְכַבֵּד אוֹתָהּ,
 וְאִם תִּקְיָם אֶת כָּל אֲשֶׁר אֶמְרָתִי לְךָ, תִּרְאֶה אִיךָ
 שֶׁיִּשְׁתַּנֶּה מִצֵּב הַרוּחַ בְּבֵיתְךָ, וְהַפֵּל יִלֶּךְ לְךָ בְּנִקְל,
 וְאַשְׁתֶּךָ תַּצִּיַת אוֹתָךְ, לֹא כֵן אִם תִּהְיֶה חֶכֶם בְּעֵינֶיךָ,
 וְיִהְיוּ כָּל הַדְּבוּרִים הָאֵלוֹ לְלַעַג וּלְקָלָס בְּעֵינֶיךָ, וְלֹא
 תִרְצֶה לְקִיָּמָם, אַז תִּרְאֶה אִיךָ שֶׁתִּשְׁפֹּר בְּמוֹ יַדֶּיךָ אֶת

ביתך, ולא תהיה שפה משתפת ביניכם, ותמיד תריבו רחמנא לצלן, והבית יתהפך לגיהנום, ואחד לא ירצה לעזור לשני, עד שתבואו לבסוף לידי גרושין, ואם לא תוכלו להוציא מהכח אל הפעל גרושין, אזי תחיו חיי שנאה, חיים מלאים מתחים ומריבות; על-כן, אהובי, בני, היה חכם, ואמר החכם מכל אדם: "אם חכמת, חכמת לך, ולצת לבדך תשא" — אם אתה חכם, ומקיים את כל זה, אזי חכמת לך, ואם אתה עושה ליצנות מכל זה, אזי אתה עושה ליצנות רק ממך. ורבנו ז"ל הקפיד מאד על כל אנשי שלומנו, שישתדלו לכבד וליקר את נשותיהם, וישתדלו לדבר עמהן בנחת, ולעשות כל מיני מאמצים לא לשבר את הבית ולא להתגרש, חס ושלום, רק להשתדל שהבית יהיה בית שמח, והאורה בבית תהיה מלאה שמחה, ובבית כזה הילדים גדלים בריאים ושלמים; אשרי המקיים כל זאת, ואז יצליח את דרכו בזה ובכא לנצח נצחים.

תם ונשלם, שבת לאל בורא עולם!